

SAMBAH projekta informācija, 2014. gada 10.decembris

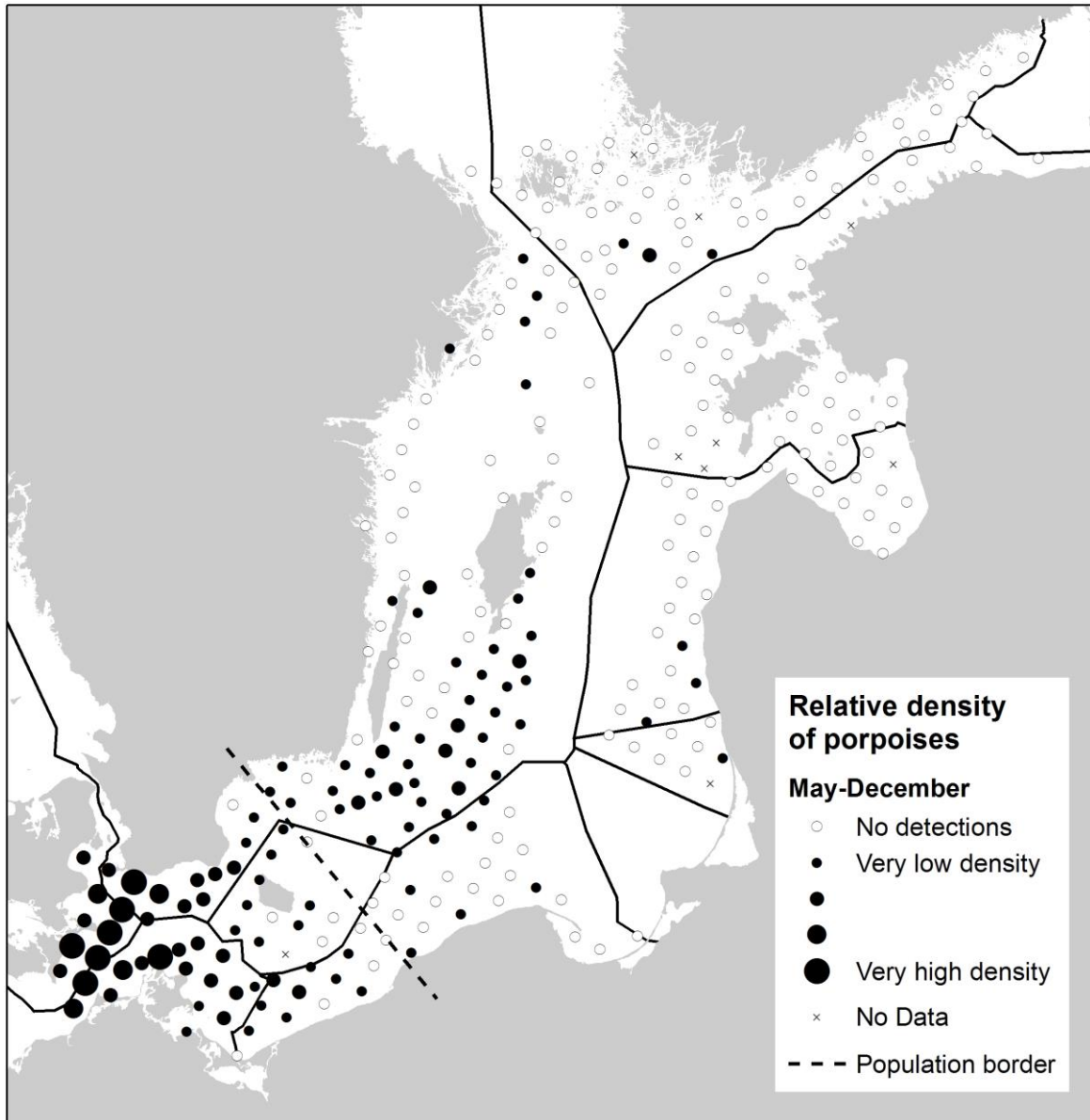
Kritiski apdraudētajam Baltijas jūras cūkdelfīnam noskaidrota iespējamā vairošanās teritorija

Baltijas jūras cūkdelfīnu populācijā ir apmēram 450 dzīvnieku. Skaita vērtējums balstīts uz divus gadus ilgušo cūkdelfīnu ehokācijas signālu reģistrāciju SAMBAH projekta ietvaros. Dzīvnieku izplatība laikā un telpā atklājusi faktu, ka teritorija, kur cūkdelfīnu uzturēšanās agrāk nebija konstatēta, ir vissvarīgākā vairošanās vieta kritiski apdraudētajai populācijai.

Cūkdelfīni orientējas telpā ar augstas frekvences signāliem – līdzīgi kā sikspārņi. Pēc divus gadus veiktās signālu uzskaites un sekojošas statistiskās analīzes divu gadu garumā starptautiskajam SAMBAH projektam ir izdevies novērtēt cūkdelfīnu skaitu Baltijas jūrā - 447 dzīvnieki (vidējais skaits, 95% ticamības intervāls 90 – 997 dzīvnieki).

Cūkdelfīnu ehokācijas signālu informācija tika ierakstīta akustisko datu reģistrācijas ierīcēs, ko dēvē par C-POD. Kopumā C-POD ierīces tika izmantotas 304 vietās visu ES dalībvalstu ūdeņos Baltijas jūrā, 5-80 metru dziļuma zonā, padarot projektu par vienu no lielākajiem tāda veida novērojumiem pasaulē. SAMBAH projektā ir īstenota liela apjoma starptautiska sadarbība ar mērķi glābt Baltijas jūras vienīgo vaļveidīgo, kurš šeit dzīvo pastāvīgi.

Balstoties uz telpiskās modelēšanas datiem, izveidotas cūkdelfīnu izplatības kartes, ar dzīvnieku izvietojumu laikā un telpā. Kartes atspoguļo skaidru telpisko dalījumu Baltijas jūras centrālās daļas un Rietumbaltijas cūkdelfīnu populācijām laikā no maija līdz decembrim, kad cūkdelfīniem dzimst mazuļi, ir pārošanās un mazuļu barošanas periods. Galvenā vairošanās teritorija Baltijas centrālās daļas populācijai atrodas salīdzinoši seklajos rajonos dienvidaustrumos no Ēlandes, kur cūkdelfīnu klātbūtni iepriekš nebija izdevies novērot.

Punkti norāda akustisko datu reģistrācijas ierīču (C-POD) izvietojumus un reģistrācijas rezultātus 2011. un 2012. gadā no maija līdz. Raustītā līnija norāda uz iespējamo sezonālo dalījumu Baltijas centrālās daļas un Rietumbaltijas populācijās.

SAMBAH projekta rezultāti sniegs ieguldījumu Baltijas jūras cūkdelfīnu aizsardzības statusa uzlabošanā, jo populācijas skaitliskais novērtējums ir apvienots ar zināšanām par izplatību laikā un telpā, tādējādi dodot iespēju precīzām aizsardzības darbībām. Metodoloģijas, kas izveidotas vislielākā jebkad notikušā dzīvnieku pasīvā akustiskā monitoringa rezultātā, paver ceļu jauniem virzieniem populāciju novērtēšanā, izmantojot pasīvo akustisko reģistrāciju.

Galvenie projekta rezultāti ziņoti starptautiskajā konferencē, kas notika Kolmārdenas Zoo un safari parka, Zviedrijā, 2014. gada 8.-9. decembrī (www.sambah.org/conference).

Vairāk informācijas – Anda Ikauniece, anda.ikauniece@lhei.lv, 67601995

Cūkdelfīnu attēli publicēšanai ir pieejami:

<http://www.meeresmuseum.de/dmm/presse/pressemeldungen/details/?news=121>. Atsauce uz fotogrāfijas autoru pēc vārda, kas norādīts faila nosaukumā.

**SAMBAH = Static Acoustic Monitoring of the Baltic Sea Harbour Porpoise;
Baltijas jūras cūkdelfīnu statistiskais akustiskais monitorings,**
www.sambah.org

SAMBAH projekta mērķis ir dot ieguldījumu Baltijas jūras cūkdelfīnu populācijas aizsardzībā. Projekts sākas 2010. gada janvārī un ilgs līdz 2015. gada septembrim. Projektā piedalās visas Baltijas jūras ES dalībvalstis. Projektu finansē ES LIFE+ programma un valstu līdzekļi.

Cūkdelfīns, *Phocoena phocoena*

Cūkdelfīns ir viens no mazākajiem zobainajiem vaļiem, kura ķermeņa garums ir 1.5-1.9m un svars 50-70kg (mātītes ir lielākas kā tēviņi). Tam ir tumša, gandrīz melna mugura un balts vēders. Galvai nav "knābja" un muguras spura ir maza un trīsstūraina. Cūkdelfīna izturēšanās ūdens virspusē ir neuzkrītoša un ieniršana gandrīz neredzama. Dzīvnieks ēd reņģes, brētliņas, nelielas mencas un dažādas tuvi gruntij dzīvojošas zivis, kā grunduļus un lucīšus. Suga ir plaši izplatīta ziemeļu puslodē. Baltijas reģionā izšķir trīs cūkdelfīnu populācijas: (1) Baltijas centrālajā daļā un no tās uz ziemeļiem-ziemeļaustrumiem, (2) Rietumbaltijā, Dāņu šaurumos un dienvidu Kategatā, (3) ziemeļu Kategatā, Skagerakā un Ziemeļjūrā.

